

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.วิสุทธ์ ไบไม้

ประวัติส่วนตัว

เกิดเมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2485 ตำบลกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย ภรรยาชื่อเสาวภา (สีเขียว) มีบุตรชาย 3 คน ชื่อนายชัยสิทธิ์ นายชัยวัฒน์ และนายวิรัช

การศึกษา

พ.ศ. 2492-2495	ประถมศึกษา	ร.ร. บ้านกง (ราษฎร์อุทิศ)	อ. กงไกรลาศ	จ. สุโขทัย
พ.ศ. 2496-2497	มัธยมศึกษา	ร.ร. สวรรควิทยา (ม. 1-2)	อ. สวรรคโลก	จ. สุโขทัย
พ.ศ. 2498-2501		ร.ร. มัชฌิมวิทยา (ม. 3-6)	อ. เมือง	จ. ลำปาง
พ.ศ. 2502-2503		ร.ร. เตรียมอุดมศึกษา (สามพราน) (ม. 7-8)	จ. นครปฐม	
พ.ศ. 2504-2505	อุดมศึกษา	เตรียมแพทยศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ (มหิดลในปัจจุบัน)		
พ.ศ. 2505-2509		มหาวิทยาลัยควีนสแลนด์ ออสเตรเลีย จบปริญญาตรี (สัตววิทยา) (เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง)		
พ.ศ. 2509-2512		มหาวิทยาลัยควีนสแลนด์ ออสเตรเลีย จบปริญญาเอก (พันธุศาสตร์)		

การทำงาน

ตำแหน่งวิชาการ

พ.ศ. 2512	อาจารย์โท	ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2513	อาจารย์โท	ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2513	อาจารย์เอก	ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2516	นักวิจัยหลังปริญญาเอก มหาวิทยาลัยฮาวาย สหรัฐอเมริกา
พ.ศ. 2518	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และหัวหน้าภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2521	รองศาสตราจารย์ ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2524	ศาสตราจารย์ ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2524	ศาสตราจารย์เยี่ยมเยียน มหาวิทยาลัยเซาเปาโล บราซิล
พ.ศ. 2532	ศาสตราจารย์ ระดับ 11 ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ตำแหน่งบริหาร

พ.ศ. 2518-2534	หัวหน้าภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2538-ปัจจุบัน	ผู้อำนวยการโครงการพัฒนาองค์ความรู้และศึกษานโยบายการจัดการทรัพยากรชีวภาพในประเทศไทย (โครงการ BRT) ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

เคยเป็นกรรมการในคณะกรรมการ/อนุกรรมการต่าง ๆ เช่น:

- กรรมการส่งเสริมการแต่งตั้งสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทบวงมหาวิทยาลัย
- กรรมการสร้างข้อสอบสัมฤทธิ์ผล ทบวงมหาวิทยาลัย
- กรรมการปรับปรุงหลักสูตรวิทยาศาสตร์ (สาขาชีววิทยา) ทบวงมหาวิทยาลัย
- กรรมการประเมินผลงานทางวิชาการ ทบวงมหาวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยต่าง ๆ และสำนักงาน ก.ค
- กรรมการพิจารณาการขอพระราชทานเหรียญดุษฎีมาลาเข็มศิลปวิทยา (มหาวิทยาลัยมหิดล)
- กรรมการบริหารและที่ปรึกษาสมาคมพันธุศาสตร์แห่งประเทศไทย
- กรรมการสภาสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสภาสถาบันราชภัฏ
- กรรมการบริหารสมาพันธ์พันธุศาสตร์นานาชาติ (IGF)
- กรรมการคณะอนุกรรมการอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพในคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
- ประธานคณะอนุกรรมการฝ่ายวิชาการการแข่งขันชีววิทยาโอลิมปิกระหว่างประเทศ ครั้งที่ 6 พ.ศ. 2538
- กรรมการสภาริวิจัยแห่งชาติสาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา
- กรรมการสภาวิชาการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- กรรมการในคณะทำงานจัดตั้งองค์การความหลากหลายทางชีวภาพ สภาผู้แทนราษฎร
- ประธานอนุกรรมการสิทธิด้านทรัพยากรชีวภาพและทรัพยากรพันธุกรรม สำนักงานสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
- กรรมการบริหารศูนย์ความหลากหลายทางชีวภาพ
- ประธานคณะทำงานวิชาการโครงสร้างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กทส.)
- ที่ปรึกษาสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี
- ประธานคณะที่ปรึกษาฝ่ายวิชาการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- กรรมการคณะกรรมการบริหารโครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติฯ
- ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการประสานงานวิจัยและพัฒนาทางชีววิทยาสภาริวิจัยแห่งชาติ
- คณะกรรมการความหลากหลายทางชีวภาพ
- เป็นอาจารย์พิเศษในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน
- เป็นวิทยากรบรรยายพิเศษในสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ
- กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ มหาวิทยาลัยทักษิณ
- กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
- กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
- กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

- กรรมการสภาสถาบันบัณฑิตศึกษาจุฬารักษ์
- กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (กพอ)
- คณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินการเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพ
- คณะกรรมการพิจารณาการขอพระราชทานเหรียญดุษฎีมาลาเข็มศิลปวิทยา สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
- คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ (วช) สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา
- คณะกรรมการพิจารณาดำเนินการทางวิชาการใน 8 มหาวิทยาลัย
- คณะอนุกรรมการใน อ.ก.ค.ส. วิสามัญเฉพาะกิจฯ กระทรวงศึกษาธิการ
- คณะกรรมการบริหารสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน)

ทุนศึกษาและวิจัย

พ.ศ. 2505-2512	ทุนโคลัมโบ ศึกษาระดับปริญญาตรีและเอกในประเทศออสเตรเลีย
พ.ศ. 2516-2517	ทุนวิจัยมหาวิทยาลัยฮาวายและ NSF ศึกษาแมลงหวี่ในหมู่เกาะฮาวาย
พ.ศ. 2524	ทุนวิจัยมหาวิทยาลัยเซาเปาโล ศึกษาแมลงหวี่ในบราซิล
พ.ศ. 2524-2534	ทุนวิจัย WHO/TDR ศึกษาพันธุศาสตร์ของยุงก้นปล่องพาหะนำ เชื้อมาลาเรีย
พ.ศ. 2531-2534	ทุนวิจัย BOSTID ศึกษายุงก้นปล่องพาหะกลุ่ม <i>An. dirus</i>
พ.ศ. 2532	ทุนให้คำปรึกษาวิจัยของ VH3-NUFFIC เมืองฮานอย เวียดนาม
พ.ศ. 2535-2538	ทุนวิจัย ศช./สวทช. ศึกษาพันธุศาสตร์เชิงประชากรของแมลงวันผลไม้
พ.ศ. 2538-2541	ทุนเมธีวิจัยอาวุโส สกว. รุ่นที่ 1 ศึกษาชีววิทยาของแมลงวันผลไม้และยุงพาหะในประเทศไทย
พ.ศ. 2542-2545	ทุนเมธีวิจัยอาวุโส สกว. รุ่นที่ 4 พันธุศาสตร์เชิงประชากรของ (1) แมลงที่มี ความสำคัญทางเศรษฐกิจที่สัมพันธ์กับ <i>Wolbachia</i> และ (2) สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก
พ.ศ. 2540-2543	ทุนวิจัย Wellcome Trust ศึกษาชีววิทยาเชิงประชากรของยุงพาหะกลุ่มซับซ้อน <i>An. dirus</i>
พ.ศ. 2541-2544	ทุนวิจัย EU/INCO ศึกษายุงก้นปล่องพาหะในประเทศไทย, ลาว, เวียดนาม, เขมร
พ.ศ. 2545-2548	ทุนวิจัย EU/INCO ศึกษาการดื้อยาของยุงพาหะในประเทศไทย, ลาว, เวียดนาม, เขมร
พ.ศ. 2545-2548	ทุนวิจัยความร่วมมือ TRF/CNRS ศึกษาอนุพันธุศาสตร์ของยุงพาหะนำเชื้อไข้มาลาเรีย
พ.ศ. 2545-2548	ทุนส่งเสริมกลุ่มวิจัย สกว. ศึกษาอนุพันธุศาสตร์และนิเวศวิทยาของพาหะกับเชื้อก่อโรค

รางวัลและเกียรติที่ได้รับ

พ.ศ. 2529	รางวัลนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยาโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
พ.ศ. 2533	รางวัลนักวิทยาศาสตร์ดีเด่นสาขาพันธุศาสตร์โดยมูลนิธิส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในพระบรมราชูปถัมภ์
พ.ศ. 2538,2542	ได้รับเลือกเป็นเมธีวิจัยอาวุโส สกว. ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ตามลำดับ
พ.ศ. 2539	วิทยาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (ชีววิทยา) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
พ.ศ. 2539	รางวัลปาฐกถาสุด แสงวิเชียร คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล
พ.ศ. 2539	ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นราชบัณฑิต สำนักวิทยาศาสตร์
พ.ศ. 2542	ได้รับโล่เกียรติยศ สมาคมพันธุศาสตร์แห่งประเทศไทย
พ.ศ. 2545	วิทยาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (ชีววิทยา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
พ.ศ. 2546	วิทยาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (ชีววิทยา) มหาวิทยาลัยขอนแก่น
พ.ศ. 2546	นักชีววิทยาอาวุโสดีเด่น จากคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2548	ปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาความหลากหลายทางชีวภาพ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

- ได้รับพระราชทานประถมาภรณ์มงกุฎไทย พ.ศ. 2528
- ได้รับพระราชทานประถมาภรณ์ช้างเผือก พ.ศ. 2530
- ได้รับพระราชทานมหาวชิรมงกุฎ พ.ศ. 2532
- ได้รับพระราชทานมหาปรมาภรณ์ช้างเผือก พ.ศ. 2537
- ได้รับพระราชทานจตุตถดิเรกคุณาภรณ์ พ.ศ. 2546

ผลงานทางวิชาการ

- วารสารวิชาการนานาชาติ 140 เรื่อง
- บทความวิชาการและกึ่งวิชาการภาษาไทย 68 เรื่อง
- หนังสือเรียนชีววิทยาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 4 เล่ม (พ.ศ. 2524)
- ตำราชีววิทยาของทบวงมหาวิทยาลัย (พ.ศ. 2521, 2523, 2527, 2530)
- หนังสือเรียนวิชาชีววิทยาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ว. 045 (พ.ศ. 2536)
- ตำราพันธุศาสตร์ (พ.ศ. 2527, 2533, 2536, 2538)
- บรรณาธิการร่วมในหนังสือรวมผลงานสัมมนาวิชาการพันธุศาสตร์ ครั้งที่ 8 (พ.ศ. 2537)
- แปลและเรียบเรียงหนังสือเรื่อง วิวัฒนาการ (พ.ศ. 2538)
- หนังสือเรื่อง สถานภาพความหลากหลายทางชีวภาพในประเทศไทย (พ.ศ. 2538)
- แปลและเรียบเรียงหนังสือเรื่อง "พจนานุกรมธรรมชาติ" (พ.ศ. 2543)
- หนังสือเรื่องวิวัฒนาการ มนุษย์ และความหลากหลายทางชีวภาพ: รวมบทความวิชาการ (พ.ศ. 2545)
- ร่วมเขียนหนังสือ "ธรรมชาติของสรรพสิ่ง : การเข้าถึงความจริงทั้งหมด" (พ.ศ. 2547)
- หนังสือเรื่อง "ความหลากหลายทางชีวภาพ วัฒนธรรม และสังคมไทย" (พ.ศ. 2548)

สมาชิกสมาคม

- The Society for the Study of Evolution
- The Genetics Society of Japan
- The American Mosquito Control Association
- The Italian Society of Parasitology
- The Science Society of Thailand
- The Genetics Society of Thailand
- The Comparative Endocrinology and
Molecular Evolution Society

ปณิธานที่ยึดถือในการทำงานและการดำรงชีวิต

ยึดมั่นในอุดมการณ์ของความเป็นอาจารย์ของมหาวิทยาลัย คือ การมีอิสระทางความคิด ดำรงชีวิตอย่างพอเพียง และเรียบง่าย ทำงานวิจัยเพื่อองค์ความรู้และสร้างสรรค์ปัญญา พัฒนาการเรียนการสอนที่มีคุณภาพอย่างจริงจังโดยมุ่งหวังให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาและสังคมไทย